

vedkommende. Saadanne Folk maatte da uægtelig have Ret til en saadan Understøttelse som den her foreslaaede, naar de havde Alderen, og det forekommer mig, at den Slags Bemærkninger gør det blot mere tvivlsomt, om de have Ret dertil eller ikke. — § 4 er jeg ogsaa noget betænkelig ved, navnlig ved Slutningen, at det Spørgsmaal, hvem der er kvalificeret til Understøttelse, til syvende og sidst kan indbringes for Indenrigsministeren, hvis Kendelse er endelig. Jeg har i det hele i de senere Aar faaet ikke saa lidt Mistillid til Ministeriets Kendelse, og jeg er bange for, at det meget let vil kunne blive brugt paa en meget vilkaarlig Maade, saa jeg skal henstille til de ærede Forslagsstillere og til det eventuelle Udvalg, som jeg haaber, Sagen kommer til, om de ikke muligvis kunde finde en heldigere Autoritet end Indenrigsministeren til at være den endelig afgørende i de Sager. Som sagt, der kan godt være en og anden Ting, som ikke tiltaler mig. Da Sukkerlovsforslaget laa for til 1ste Behandling, fik jeg Indtrykket af, at de Herrer Forslagsstillere mente, at det var saa formuldbendt og saa godt i alle Retninger, at det i Grunden saa godt som slet ikke maatte forandres, ja, næppe nok kritiseres. De Herrer Forslagsstillere, der have stillet dette Forslag, se ikke, tror jeg, noget saa fuldstændig idealt i deres Forslag; jeg er vis paa, at de med stor Fornøjelse ville gaa til nogle Kettelser, naar de blot gaa i god Retning, og jeg skal derfor henstille til dem, om der ikke, navnlig paa de to Punkter, som jeg har peget paa, kunde gøres nogen Forandring. — Jeg skal slutte med, at sige, at jeg naturligvis vil stemme for Forslaget, og anbefale det paa det bedste til Tingets Velvilje, da jeg tror, at det vil blive til Bykke og Velsignelse for Folk, navnlig for Smaakaarsfolk, naar det blev ophøjet til Lov.

Beth: Jeg veed ikke, hvor let eller hvor vanskeligt den, som mener at være i en saadan Stilling, at Udsigten til at søge Hjælp hos Fattigvæsenet ligger ham meget fjærnt — jeg siger, jeg veed ikke, hvor let eller vanskeligt det er for en saadan Mand at gøre sig nogen ret klar Forestilling om, hvad det vil sige at have Udsigt til i sin Alderdom at komme paa Fattigvæsenet, at have den Udsigt, at det bliver den sidste Havn, han bliver nødt til at løbe ind i. Enhver, som uden for de Klasser, Lovforslaget nærmest sigter paa, har en Forretning, en Livsvirkelighed af hvilken som helst Bestaendighed, vil dog i Reglen have i det mindste et Haab tilbage om, at der er noget, der kan lykkes for ham. Maaske kan han have Chance for

at gøre en saadan Binding, at han kan fikke sig ogsaa for sin Alderdom. Han kan haabe, at hans Forretning vil gaa frem, han kan haabe, at lykkelige Konjunkturer ville hjælpe ham og bringe ham maaske uventede Fordele. Som sagt, et Haab kan han have, men de, der høre til de Samfundslag, som det foreliggende Lovforslag nærmest sigter paa, den egentlige Arbejdsmand, lad os tage Arbejdsmanden paa Landet, som gaar med Spade, Skuffe, Le og Skool, hvilke Chancer og hvilket Haab har han? Det kan ikke gaa meget ud over, at han kan tjene sin Dagløn, en Dagløn, der sætter ham i Stand til uden altfor store Savn at leve selv og med sin Familie. Men et Haab om en eller anden Bending i hans Forhold, som kan medføre, at han kommer, om jeg saa maa sige, paa den grønne Gren baade nu og i den senere Tid, i hans Alderdom, ligger ikke meget nær for ham efter hans Livsstilling. Det, der ligger nær for ham, det, der præsenterer sig for ham, er nærmest det: Naar du ikke kan slide mere, saa er der Fattiggården. Men hvad vil det sige at komme paa Fattiggården? Hvad betyder det i Virkeligheden for en ærefær Mand, hvad betyder det for enhver, der bliver nødt til at ty til denne sidste uundgaaelige Hjælp, som er der, naar ingen anden er til Stede? Jeg skal tillade mig ganske kort at sige et Par Ord derom. Vi kunne tage det Forslag for os, som vi have liggende her paa vort Bord fra Regeringen, nemlig Forslaget til Lov om det offentlige Fattigvæsen, og lad os se paa, hvad der staar i dette Lovforslags § 40. Det er ikke noget nyt, som staar der, det er kun noget, som egentlig er en Gentagelse, en Genopførelse af omtrent de nu gældende Regler. Den, som gaar ind paa Fattiggården, mister sin Frihed, han er ikke mere Herre over sig selv, han er Fattigvæsenets Disciplin og Tvang underkastet. Man stiller, har man hørt, endog mange Gange Manden fra Konen; han skal spørge om Forlov til at forlade Fattiggården, og det nægtes ham mange Gange. Han er i enhver Henseende ufri og ikke Herre over sig selv. Men ikke nok dermed. Jeg henholder mig til den Paragraf, jeg nævuede, der kun er en Kodificering af, hvad der allerede nu gælder, at Fattigbestyrelsen paa det Sted, hvor en Person, som nyder offentlig Fattigunderstøttelse har forjet sig, kan med Samtykke i ethvert Tilfælde af Politimesteren ikende vedkommende Fattiglem Straf om Hensættelse til Tvangsarbejde, dog ikke ud over et Tidsrum af 6 Maanedes. Altsaa uden Lov og Dom, kun med Samtykke af Politimesteren kan en saadan Mand eller